

Formanden: Jeg sætter derefter den under Nr. 6 paa Dagsordenen opførte Sag til Forhandling:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ministrenes Ansvarlighed.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 1861 ff.)

Anders Nielsen: Det tynde Hus her i Dag kan maaske finde sin Forklaring deri, at man ikke har haft Tro til, at den Sag, hvormed vi nu skulle beskæftige os, virkelig var kommen frem til Behandling i dette Møde. Der har jo været noget Uheld over dette Forslag hidtil, idet det gentagne Gange har maattet glide ud af Dagsordenen. Jeg kan tænke mig, at naar ærede Medlemmer tilsyneladende skænke denne Sag saa lidt Opmærksomhed ved at være fraværende i saa stort Tal, som Tilfældet er, er det ud fra den Tanke, at Sagen ogsaa vilde glide ud af Dagsordenen i Dag, thi Sagen selv turde nok paakræve Opmærksomhed og Interesse. Grundlovens § 12 fastslaar, at Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse, og at deres Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lov. Dette Grundlovsbud til Lovgivningsmagten om ved almindelig Lov at drage Grænser for Ministres Ansvarlighed, er jo endnu ikke sket Fyldest, trods det, at vi nu have haft en Grundlov, en fri konstitutionel Forfatning her i Landet i over 50 Aar. Der er gjort forskellige Forsøg i Retning af at føre denne Grundlovsbestemmelse ud i Livet, første Gang i 1856, da Monrad fremsatte Forslag i saa Henseende; men Forslaget førtes ikke længere end til 1ste Behandling her i Tinget, det naaede ikke over i Landstinget. Saa hvilede Sagen til 1878—79, da Alberti, Berg og Sofus Høgsbro med flere bragte Forslag i saa Henseende frem. Dette Forslag gøttog af de samme Medlemmer Aaret efter, men naaede kun til 1ste Behandling her i Tinget. Sagen hvilede saa igen i en længere Aarrække, ja saa længe som til 1895—96, da det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) for anden Gang kom ind her i Tinget, efter at have nydt sit Otium i en Aarrække. Det ærede Medlem kom ind her i Tinget temmelig sikkert, saa vidt udenfor staaende kunne skønne, med det for Øje at forene om muligt de modstridende Venstregrupper, dem, der havde været med til at slutte Forliget, og dem, der havde været derimod. Det ærede Medlem ønskede sik-

kert den Gang ved at tage Spørgsmaalet om en Grundlovsforandring frem og den dertil sig sluttende Tanke om Gennemførelsen af en Ministeransvarlighedslov at samle Venstre om en Opgave, der maatte siges at være den at underbygge vort Forfatningsværk.

Om det ærede Medlem saa rigtig med Hensyn til det heldige Valg af Tidspunktet, kan der naturligvis tvistes. Forholdene, som de formede sig, viste, at han ikke saa rigtigt. Thi lige saa lidt som man kan behandle Grundlovsspørgsmaal vedrørende de Punkter, hvor Striden staar Partierne imellem, just naar disse Grundlovsspørgsmaal ere allermost brændende, lige saa lidt eller næsten lige saa lidt kan man umiddelbart efter Stridens Ophør behandle disse Spørgsmaal. Der maa være Fred og Ro i Sindene, Lidenskaberne maa være nogenlunde trængte tilbage, inden man rejser den Art Spørgsmaal, som der her er Tale om. Og det viste sig jo da ogsaa, at det ærede Medlem ikke formaaede at trænge igennem med sine Forslag den Gang. Efter at vi havde faaet Venstreministeriet i 1901, erklærede imidlertid dette Ministeriums Chef, det nuværende ærede Medlem for Højrup (Deuntzer), at naar Tiden var belejlig, skulde Spørgsmaalet om Ministeransvarlighed og dens Fastsættelse rejses. Det skete ikke i de 3 Aar, der gik siden under Ministeriet Deuntzer, men Løftet var altsaa givet, og der var den Gang ingen i Regeringspartiet, der tvivlede om, at Løftet vilde blive indfriet, naar Ministeriet fandt Tidspunktet belejligt til at fremsætte Forslag i saa Henseende. Og nu er da Spørgsmaalet rejst, altsaa ikke af Ministeriet Deuntzer, men af dets Afløser, det nuværende Ministerium. Idet jeg minder om Løftet fra den tidligere Konseilspræsidents Side, er det maaske rigtigt at minde om, at dermed slog Regeringspartiet sig til Ro, og det er maaske ogsaa rigtigt i denne Forbindelse at minde om, at der ikke fra Venstre-reformpartiets Side i de 3 Aar, i hvilke Spørgsmaalet vedblivende hvilede, er rejst Krav om at faa Spørgsmaalet frem. Jeg ønsker at betone i den, om jeg saa maa sige parti-politiske-historiske Sandheds Interesse, at man ikke fra nogen Side i Venstre-reformpartiet rejste dette Krav eller søgte at ægge Ministeriet Deuntzer frem til Fremsættelse af Forslag paa dette Omraade.

Jeg ønsker at sige dette, fordi man muligvis kan misforstaa det, der skete i Foraaret, efter at Venstre-reformpartiet var